

Ústavný súd SR okresal moc hygienikov, nemôže byť svojvoľná!

- CZ24 News | 13. prosince 2021

SLOVENSKO: Napadnuté ustanovenia zákona o ochrane verejného zdravia umožňovali obmedzenie základných práv a slobôd na základe veľmi širokých a vágnych formulácií.

Štátna karanténa nariadená mimo domáceho prostredia je protiústavná. Ústavný súd tak rozhodol na neverejnom plenárnom zasadnutí 8. decembra 2021. Dňom vyhlásenia nálezu v Zbierke zákonov strácajú protiústavné ustanovenia zákona účinnosť.

Ústavný súd rozhodoval o návrhu verejnej ochrankyne práv Márie Patakyovej, ktorá namietala protiústavnosť vágnej formulácie právomoci Úradu verejného zdravotníctva (ÚVZ) nariaďovať karanténu mimo domáceho prostredia.

Protiústavné boli primárne ustanovenia § 4 ods. 1 písm. g) a § 48 ods. 4 písm. a) zákona č. 355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia. Ustanovenia paragrafu 4 predstavujú zákonný podklad právomoci ministerstva, ktoré „počas výnimočného stavu, núdzového stavu alebo mimoriadnej situácie pri ohrození verejného zdravia nariaďuje ďalšie opatrenia, ktorými môže zakázať alebo nariaďiť ďalšie činnosti v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas“. Paragraf 48 v odseku 4 zas hovorí o tom, že úrady verejného zdravotníctva „pri ohrození verejného zdravia nariaďujú opatrenia, ktorými sú izolácia alebo karanténa osôb vstupujúcich na územie Slovenskej republiky“.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘÍSPĚT

Ústavnému súdu prekážala najmä šírka formulácie oboch napadnutých ustanovení, ktorá „neposkytuje potrebné záruky ochrany jednotlivca pred svojvoľnými zásahmi do základných práv a slobôd, čím určovanie medzi základných práv a slobôd vyhradené zákonodarnej moci neprípustne prenecháva podzákonnej normotvorbe“.

Ústavný právnik a poradca verejnej ochrankyne práv Peter Kresák vysvetľuje, že Ústavný súd jednoznačne neodmietol ukladanie povinností (teda aj karantény mimo domáceho prostredia) aj na základe zákona. „Legislatívny text, ktorý by toto umožňoval v súlade ústavnými požiadavkami, však musí byť oveľa presnejšie a striktnejšie formulovaný,“ hovorí.

Okrem okresania právomoci ministerstva a ÚVZ Ústavný súd označil za protiústavné aj časti ďalších ustanovení, ktoré medzi opatrenia na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení radili aj izoláciu „v zdravotníckych zariadeniach, prípadne v inom určenom zariadení“ a „karanténne opatrenia“.

Ústavný súd pri tomto bode konštatoval, že „právny poriadok pre prípad karantény ako pozbavenia osobnej slobody nedostatočne určuje zákonné medze uvedeného základného práva a neposkytuje náležité procesné záruky vyplývajúce z čl. 17 ústavy a čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

Ústava v čl. 17 ustanovuje, že pozbavenie osobnej slobody je možné z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ide teda o podmienku, ktorá sa na prvý pohľad javí ako splnená pri zákonomnom podklade právomoci ÚVZ nariaďovať karanténu mimo domáceho prostredia.

Ako však pripomína Kresák, „práve článok 17 ústavy nielen zaručuje osobnú slobodu, ale konštatuje, že pozbaviť slobody inak ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon a článok 5 odsek 4 Dohovoru vyžaduje, aby každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, mal právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné“.

„Za najvýznamnejší nedostatok napadnutých zákonných ustanovení teda možno označiť nielen skutočnosť, že nedostatočne určujú zákonné medze zásahu do osobnej slobody, ale že neobsahujú absolútne žiadne procesné prostriedky, ako sa má jednotlivec proti takému zásahu brániť a neumožňujú mu požiadať nezávislý súd o urýchlene preskúmanie zákonnosti obmedzenia svojej osobnej slobody,“ upozorňuje ústavný právnik.

Napadnuté ustanovenia zákona o ochrane verejného zdravia teda umožňovali obmedzenie základných práv a slobôd na základe veľmi širokých a vágnych formulácií. „Navyše žiadny právny predpis neumožňoval dotknutým jednotlivcom, ktorým bola obmedzená ich osobná sloboda nariadením karantény alebo izolácie v zdravotníckom zariadení alebo inom určenom zariadení, aby takéto nariadenie dali preskúmať nezávislému súdnemu orgánu. Čiže možno povedať, že tieto osoby boli svojím spôsobom pozbavené práva na spravodlivý proces, čo iste nie je v súlade s princípmi demokratického a právneho štátu,“ uzatvára Kresák.

ZDROJ: SITA